

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἱερᾶς Κοιτητοῦ
Κασιανῶν (Δέρμων) - Ἡ κοίτη τῆς Θεοτόκου

Καστανιές

Ἄθην Γαίλων
Γιαννῶν:

εὐχρηστί' Αθ
τ. 18. 1939

π. 205-206

19.— Καστανιές: διὰ τὸ μέγαλον καὶ δροσερότατον αὐτὸ χω-
ριὸ μᾶς πληροφοροῦν ὁ Δ. Καλέμης καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ καταγόμενος κ. Μιλτ.
Σαραντῆς¹⁾, ὁ ὁποῖος ζωγραφίζει τὴν ζωὴν του περιγράφων τὸ πανηγύρι
τῆς ἐκκλησίας του, ἀφιερωμένης εἰς τὴν Κοίτην τῆς Θεοτόκου. Τὸ χω-
ριὸν κεῖται βορείως τῶν Μετρῶν ἐπὶ τῆς οδοῦ Σούσα, ποὺ τὸ συνδέει με-
τὰς Μέτρας καὶ τὴν Σηλύβριαν καὶ οφείλει τὸ ὄνομά του εἰς τὰ ὠραία
ὁμώνυμα δένδρα του. Ἔχει 4 ἁγίσματα: Ἁγία Σωτήρα ἢ Χριστοῦ Σω-
τήρα, Ἁγ. Ἰωάννου, Ἁγ. Παντελεήμονος καὶ Ἁγ. Ἀνδρέα, εἰς τὰ ὁποῖα
ἀναφέρονται πλεῖστα ἔθιμα καὶ παραδόσεις. Βλέπε Ἑλλ. Σταμούλη Σα-
ραντῆ, «Θρακικά», τόμ. Α', Α', Β', Ζ', Η', ΙΑ', ΙΒ'.

Τὸ 1884 κατοικεῖτο ἀπὸ 165 οἰκογενείας ὀρθοδόξων γεωργῶν, καὶ
καλλιεργητῶν καπνοῦ καὶ ὀλίγων ἐμπόρων. Μετὰ τὴν Κρίσιν παλαιότερα
συνεκοινωνοῦν, ὅπως ὅλα περίπου τὰ ἐκτὸς τῶν τειχῶν χωριά, πεζῆ, με-
τὰ τὴν ἡμαξίτιν, ἀπὸ δὲ τοῦ 1871 σιδηροδρομικῶς διὰ Μετρῶν.

Σχολεῖον εἶχεν τότε λιθόκτιστον μετὰ 80 μαθητὰς, διηρημένον εἰς τὸ
ἀλληλοδιδασκικὸν καὶ τὸ ἑλληνικὸν τμήμα, διευθυνόμενον ἀπὸ Μεγαλο-
σχολίτην, ποὺ ἐδίδασκε καὶ τὴν Γαλλικὴν. Ἡ ἔτησις Σχολικὴ δαπάνη,
λίραι Τουρκίας 84, μᾶς πείθει ὅτι, ἐκτὸς τοῦ διευθυντοῦ, τὸ χωριὸν θὰ
εἶχεν ἓνα ἢ δύο βοηθούς διδασκάλους. Οἱ μαθηταὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπλή-
ρωνον δίδακτρα, καλύπτοντα τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς δαπάνης, γεγο-
νός ἀποδεικνύον τὴν οἰκονομικὴν ἀνεσίαν τῆς πλουσίας αὐτῆς κοινότητος.

Τὸ 1910 εἶχεν ὑπὲρ τὰς 200 οἰκογενείας, καὶ καλὴν ἐκπαιδευτικὴν
ζωὴν· αὐτὸ εἶχεν ἐφαρμόσει τὸ ἐξατάξιον ἀστικὸν σχολεῖον ἐν ἔτος πρὸ
τῆς καθιερώσεως του εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Πατριαρ-

1) Μ. Σ α ρ α ν τ ῆ ς, Ἀπὸ τὰ Πανηγύρια τῆς Θράκης, «Θρακικά», τ. 8ος,
1937 σ. 412,---Ὁμώνυμος κωμόπολις ὑπάρχει εἰς τὴν Θεσσαλίαν.

χείου. Εἶχε δύο διδασκάλους διὰ τὸ ἀρρεναγωγεῖον καὶ δύο διδασκαλί-
σας διὰ τὸ παρθεναγωγεῖον του.

Καὶ ἡ κομόπολις αὐτὴ σήμερον κατοικεῖται ἀπὸ Τούρκους, οἱ δὲ
παλαιοὶ Καστανιώτες, περὶ τοὺς 1270, ἔχουν ἐγκατασταθῆ εἰς τὸν κά-
μπον τοῦ κατεστραμμένου τσιφλικιοῦ τοῦ Κερμπασέλ, πλησίον τοῦ Κιλ-
κίς, συμπήξαντες ὁμώνυμον χωρίον Καστανιές, προσφυγόντες εἰς τὴν
Ἑλλάδα τὸ 1924.

Κεφελήκιοῦ

20.— Κεφελήκιοῦ χωρίον παράλιον ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου, βο-
ρείως τοῦ Μπογιουκ-δερέ. Συνγκρίσθη ὑπὸ ὀθωμανῶν τοῦ Καφᾶ τῆς
Κριμαίας· οἱ οἰκισταὶ του ἔκτισαν τζαμί ἀπὸ τὸ 1796. Βαθμηδὸν οἱ Ἑλ-
ληνες κάτοικοι του ἐμπορευόμενοι, κηπευταὶ καλλιεργούντες τὴν περίφη-
μον φράουλαν καὶ κεραμοποιοί, ηὔξηθησαν εἰς 30—50 οικογενεῖας, εἰς
τὰς ὁποίας προσετίθεντο μερικαὶ ἀρμενικαὶ καὶ ὀλίγαι βουλγάρων ἀμα-
ξάδων.

Τὸ χωρίον εἶχεν ἐλώδεις πισοτούς ἀπὸ τὰ ἔλη τῶν γύρω, πὺν ἔβρι-
θον ἀπὸ βροῦλα ἢ βοῦρλα· ἐξ οὗ οἱ ψαράδες ὠνόμαζον τὸν κόλπον του
Βρουλογένην, ἀρχαιότερα δὲ Σαρωνικόν, ἐκ τῆς λογίας ὀνομασίας τοῦ
φυτοῦ αὐτοῦ σώρος.

Περὶ τὸ 1884 οἱ Ἕλληνες συνετήρουν νηπιαγωγεῖον διὰ 40 νήπια
ἄπορα μὲ πόρους τὰς εἰσπράξεις τοῦ ἀγιάσματος τοῦ ἁγ. Νικήτα καὶ ἐτη-
σίαν δωρεὰν τοῦ Γ. Ζαρίφη, λ. Τ. 12. Ἡ ἐτησία ἐκπαιδευτικὴ δαπάνη
του ἀνῆρχετο εἰς λ. Τ. 36.

Ἐκ τῶν κατοίκων του οἱ βουλγαρόφωνοι κατέφυγον κατὰ τοὺς βάλ-
κανικοὺς πολέμους εἰς τὴν Βουλγαρίαν· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐν ὄλφ 87 ἐξειδιώ-
χθησαν μεταξὺ Ἰαν. καὶ Αὐγ. 1915, καταφυγόντες ἐντὸς τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως ἀπὸ δὲ τὸ 1924 προσέφυγον εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐγκαταστα-
θέντες ἐν Ἀθήναις καὶ Θήβῃ καλλιεργοῦν καὶ ἐμπορεύονται φράουλες.

Κιοιτσούκιοῦ

21.— Κιοιτσούκιοῦ μικροχώρι, μεσόγειον, ἔξω τῶν τειχῶν
καὶ βορείως τοῦ Ἐγιοῦπ, ὀπισθεν τῶν στρατώνων τοῦ Ραμίζ.

Κατὰ τὸν 19^{ον} αἰῶνα ἐδῶ συνεκεντρώνοντο οἱ ἔμποροι τῶν θρακι-
κῶν προβάτων, πὺν δὲν τὰ ἀναφέρει βέβαια ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὴν περὶ
ζῴων ἱστορίαν του¹⁾, τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις ἐξυμνεῖ ὁ Ὅμηρος «Θρήκη

1) Ὁ Ἀριστοτέλης ἀναφέρει μόνον «ὄνον τὸν μικρὸν τὸν ἐν Θρήκῃ».